

РЕТРОДЕТЕКТИВ

ЛОРА ПІДГІРНА

ІНЕСА ПУТЕ.
ПАНЯНКА-ДЕТЕКТИВ З ПРОСКУРОВА

ТАЄМНИЦЯ
СВЯТОГО
ФЛОРІАНА

ХАРКІВ
«ФОЛІО»
2023

1 СТОЛИЧНА ШТУЧКА

*1906 рік, жовтень
Кам'янець-Подільський,
Подільська губернія
ресторація готелю «Белью»*

— Погляньте... Це вона.

— Таки вона!

— Тихіше, тихіше! Вона почує!

— Здається, уже почула, бо подивилася в наш бік!

Ураз співрозмовники за одним зі столиків стишили голос майже до шепоту. І хоч у залі ресторації лунала достатньо голосна музика, мадам Уляницька, злякавшись, що подала приклад поганих манер, одразу вхопила ніж та виделку й удала, що найбільше цікавиться вмістом тарілки, а її чоловік взявся

роздивлятися карту вин з такою увагою, немов бачив її уперше в житті.

Омирови та Уляницькі зазвичай вечеряли в «Бельвю» у п'ятницю. Така собі спільна родинна традиція: спочатку екіпажем полковника Омирова їхали через міст до Троїцької площі, далі йшли пішки вулицею Зарванською, де полковник та Уляницький поповнювали свої запаси сигар у тютюновій крамничці «Димок». Звідти спочатку прямували Шарлоткою, а потім униз, до готелю «Бельвю», у ресторації якого обидві родини були завжди бажаними гостями.

Дружина полковника Омирова підсунула ближче десерт, колупнула ложечкою високий кремовий фрезье і вже хотіла було запропонувати його чоловікові, бо оте кремове диво втоптати самотужки не мала сили. Та саме в цю мить полковник, прикривши рота серветкою, ледь чутно промовив:

— Кажуть, вона вчора мала авдієнцію в самого Ейлера! Губернатор, на диво, після тієї публікації в «Політі» прийняв її вельми привітно й вислухав із належною повагою.

— Губернатор не міг її не прийняти! — не втрималася мадам Уляницька. — Усе-таки, вона донька відомого професора, світила російської історичної науки! Пам'ятаєте, друже мій, — звернулася мадам Уляницька до свого чоловіка, — коли наш Алекс приїжджав на літні вакації із Санкт-Петербурга, то привозив із собою деякі підручники. Серед них була й книжка авторства її батька, професора Огневицького. Я сама бачила!

— Це ж треба, у такого гідного батька, така легко-важна й немудра донька! — похитала головою мадам Омирова.

— А звідки тій мудрості взятися? Її батько — просто ще один хитрий малорос, якому пощастило сподобатися імператорові! — промовив полковник Омиров, зневажливо пхекнувши у відповідь на слова дружини. — Родина Огневицьких із Києва. У них, малоросів, маю на увазі, тільки бунтарство в крові, навіть якщо вони спадкоємці старовинного дворянського роду.

— Так, так! Немає віри жодному малоросу ні в російській історичній науці, ні в будь-якій іншій... — погодився Уляницький.

— Ну тут ви перебільшуєте! — похитала головою Омирова. — Як то нема довіри жодному малоросу? Наша покоївка Наталя, до прикладу...

— Зрівняли теж, голубонько! — гмикнула мадам Уляницька. — Покоївку й доньку професора!

Полковничиха тільки стенула плечима.

— Його в Петербурзькій академії свого часу пригріли на пристойний оклад, — завважив полковник Омиров. — Він на замовлення його імператорської величності «Новую историю государства Российского» написав. Уже не знаю, навіщо його імператорській величності знадобився якийсь малороський професор... Наче своїх, петербурзьких мало!

— А все-таки, у чому полягають її претензії? — поцікавилася мадам Уляницька.

— Ви не читали? — здивовано перепитала полковничиха. — У «Подолії» усе вельми докладно викладено. Навіть не знаю, як той коцюрубок Фіглевич насмілився таке друкувати! Мало йому було минулорічних неприємностей із жахливим вбивством тієї проскурівської панянки Анни Замойської... Так от, знову він за своє! Лізе всюди, куди його не просять.

— Фіглевич просто заробітчанин! — зі знанням справи промовив полковник Омиров. — У гонитві за сумнівними сенсаціями він геть втратив відчуття міри. Та й «Подолія» його вже не та, що була колись. Перетворив таке видання на помийку! Чутки, плітки, скандали, містифікації!

— Фіглевич усе правильно робить! — раптом проказав Уляницький. — Він пише у своїй газетці саме те, що наші обивателі хочуть читати. Тому донині й не прогорів. А торішня подія йому тільки популярності додала та підвищила продажі «Подолії». Від тодішніх звинувачень він якось відбився і далі собі газетярує!

— Не діждуся, коли його вже відправлять на ка-торгу до Сибіру за оцю писанину! — роздратовано проказав Омиров.

— А що ж цього разу він у тій «Подолії» написав? — поцікавився Уляницький в полковника.

— Огидну річ, маю вам доповісти, мій друже! Стаття із фотографією на першій шпальті. Так, так, її фотографія!

— Як її звуть?

— Ізольда.

— Ізоolda Огневицька! Яке ім'я! — прицмакнув язиком Уляницький, та одразу знітився, вловивши недвозначний погляд своєї благовірної.

— І про що там? — знову запитала його дружина.

— Ну, — почав полковник Омиров, — історія, отже, така. Вона навчалася десь у Парижі та Лондоні, тож, відповідно, об'їздила за таткові гроші увесь той кут... Обізнана з європейською архітектурою. Називає себе мистецтвознавицею. Повернулася зі своїх парижів і з якогось дива подалася до нашого Кам'янця! Та не так, як личило б заможній панночці з пристойної родини. Її не цікавлять світські розваги, культурне життя, спілкування з місцевими достойниками... Одягається, наче вона не жінка, а французький легіонер! Ходить містом з планшеткою через плече, олівчиком та записником наготові, немов вона сама мадам Сабін де Барра, якій наказано розбити сади посеред пустелі. Пустеля, прошу панство, це ми з вами. Так вона вважає! Отож ходить вона, балакає із жінками на базарі, вислуховує, які колись на Подолі були базари та ярмарки! Сидить у шинках зі старими жидами та вірменами, отими, що приторговують з-під прилавка європейськими товарами. А вони їй скаржаться: мовляв, занепали за російських губернаторів дохідні будинки з мебльованими кімнатами. Натомість на старовинних фундаментах будують великі готелі, а вигоду з них має одна людина — власне, сам граф Ейлер, губернатор наш подільський. Бо кожен, хто такі готелі будує, начебто має йому занести вагомого хабаря!

— Та це ж відвертий ляпас його світлості! — похитала головою мадам Уляницька.

— А я про що кажу! — підтвердив полковник Омиров. — Це не просто ляпас. Це наклеп!

— Але ж не мадмуазель Огневицька той наклеп на його світлість графа Ейлера звела, а її співрозмовники із шинків та базару. Якби губернатор мав на неї образу, то, мабуть, не дав би авдієнцію.

— Е, ні, так це не працює! — похитав головою полковник Омиров. — У місті все було тихо та спокійно, усіх усе влаштовувало, аж поки вона не з'явилася зі своїми походеньками та розпитуванням. Швендяє, підбурює людей! За отакими, на перший погляд, невинним розпитуванням та збиранням подольської старовини може критися значно більше! Значно, значно більше! — повторив він. — Підбурювання проти державного устрою і самого государя-імператора всеросійського! Губернаторів хто призначає? Він, самодержець наш! Тож будь-які кпини з графа Ейлера — це прямий вияв неповаги до государя-імператора! — підкріпив сказане полковник піднятим пальцем. — Ті, хто чинить таке — формені гниди й падлюки! Вороги нашої держави! Я б усіх таких, умовно кажучи, «мадмуазелей», які, замість вишивати вдома серветки, консервувати варення та народжувати дітей, швендяють парижаними, набираються ересі та привозять нам руйнівні, небезпечні ідеї, одним махом у вагони та до Сибіру. На каторгу. Там вони швидко до тьми поприходили б!

ЗМІСТ

1. Столична штучка	5
2. Повернення	23
3. Ізольда	45
4. Убивство в «Бельвю»	80
5. Недольський	95
6. Ревнощі посеред Шарлотки	117
7. Браковані ягнята	126
8. Конфідентка	155
9. Міхал Ролле	197
10. Арештант	218
11. На згадку від Якова Путса	244
12. Вежа Мінерви	268
13. У лігві Люцифера	283
14. Ультиматум	324
15. Муза	334
16. Через очі святих	362
17. Таємниця святого Флоріана	381
18. Пробудження	407